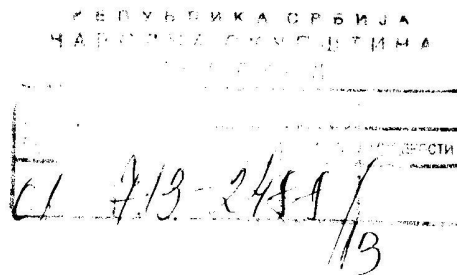

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група Демократска странка
24. јун 2013. године
Београд

ПРЕДСЕДНИКУ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1) Закона о Народној скупштини и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине, подносим Предлог закона о допуни Кривичног законика, с предлогом да се узме у претрес.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

Борислав Стефановић

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ДОПУНИ КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА

Члан 1.

У Кривичном законнику („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05 – исправка, 107/05 – исправка, 72/09, 111/09 и 121/12), у члану 19. став 3. после речи: „нападом” додају се речи: „или ако је одбијао напад у објекту где има своје пребивалиште односно боравиште”.

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог Закона о допуни Кривичног законика садржан је у члану 34. ст 1. и 2. и члану 97. тачка 2. Устава Републике Србије, којима је, између осталог, прописано да се нико не може огласити кривим за дело које, пре него што је учињено, законом или другим прописом заснованим на закону није било предвиђено као кажњиво, нити му се може изрећи казна која за то дело није била предвиђена, да се кривична дела и кривичне санкције одређују законом и да Република Србија уређује и обезбеђује одговорност и санкције за повреду слобода и права грађана утврђених Уставом и за повреду закона.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Дана 21.05.2013. године Сашко Богоски је у свом стану у Београду ножем у самоодбрани смртно ранио провалника Владу Манића који је након рањавања успео да побегне да би 200 метара од места извршене провале преминуо од последица рањавања. Према наводима медија, провалник Влада Манић је више пута био осуђиван за разна кривична дела и био је зависник од наркотика. Провала је извршена током ноћи, око 1 час после поноћи у породичног стану Богоски где је провалник са шрафцигером у руци преко прозора ушао у стан којом приликом га је чуо Сашко Богоски и пружио му отпор како би заштитио свој и физички интегритет своје породице која се налазила у стану. Након овог трагичног догађаја Сашко Богоски је приведен у полицију, а касније и код истражног судије, који му је одредио притвор током трајања истраге која је покренута поводом овог случаја.

Овај трагичан случај узнемирио је јавност, како због трагичне последице, тако и због места и начина извршења кривичног дела од стране провалника, које се на основу познатих података може квалификовати као разбојничка крађа. Наиме, провалник је у намери да изврши ово кривично дело провалио у стан током ноћи са оруђем у рукама при томе видевши да се неко налази у стану безобзирно наставио да проваљује у стан како би извршио своју криминалну намеру и, видевши да је наишао на отпор, упустио се у борбу са Сашком Богоским, који је, видевши да је нападнут, пружио физички отпор провалнику бранећи свој живот и живот своје породице ношен исконским нагоном човека за одбрану свог и живота својих ближњих. Околност да је провалник дрско и безобзирно провалио у нечији стан током ноћи и при томе показао упорност да изврши своју криминалну намеру, као и да је, упркос легитимне самоодбране, Сашко Богоски притворен и да му се ставља на терет кривично дело убиства, дубоко је узнемирила јавност која се пита да ли грађанин има право да брани свој живот и живот својих ближњих када је нападнут у свом дому. Због овог догађаја грађани су покренули иницијативу да се Сашко Богоски брани са слободе и да не буде оглашен кривим за дело које му се ставља на терет. До сада су грађани ову иницијативу подржали са 25.000 потписа и ова подршка сваким даном све више расте.

Овај трагичан догађај покреће више суштинских питања. Како се грађани могу одбранити од криминалаца који све више показују дрскост, безобзирност и упорност у извршењу кривичних дела у тренуцима када органи реда нису у могућности да их заштите? Како се одбранити од напада криминалаца у свом дому, а да, упркос легитимне самоодбране, не будете изложени дуготрајном суђењу и готово извесној кривичној осуди уз, скоро обавезно, изрицање казне затвора?

Поставља се питање и адекватног примењивања института нужне одбране или прекорачења границе нужне одбране, а уколико се недоследно примењују ови правни институти ствара се правна несигурност код грађана и сигурност код криминалаца да могу слободно да узму свој плен где год и када они то пожелe.

Ова питања подстичу нас да и ми сада поставимо питање да ли би се овај догађај десио да је провалник знао или могао знати да неко које у стану може да му пружи легитиман и легалан отпор и да чак и у случају прекорачења границе нужне одбране постоји могућност ослобађања од казне за лице које је одбијало напад?

Због тога посланичка група Демократске странке предлаже доношење овог закона којим би учинилац који је прекорачио границе нужне одбране, поред случаја ако је услед јаке раздражености или препаста изазване нападом, и у случају ако је одбијао напад у објекту где има своје пребивалиште односно боравиште могао бити ослобођен од казне.

Слична законска решења у односу на предложено нису непозната у кривичним законодавствима европских земаља и оно све више добија присталица услед повећаног броја извршених кривичних дела против имовине и живота и тела. Сличан је и пример италијанског кривичног законодавства чије су одредбе о нужној одбрани допуњене новелом 2006. године и садрже проширење права на нужну одбрану.

Ова допуна Кривичног законика допринеће повећању осећаја личне безбедности грађана Србије.

С обзиром да уочени проблем није могуће решити без измене Кривичног законика, поднет је овај Предлог закона.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона допуњује се члан 19. тако што се у члану 19. у ставу 3. после речи: „нападом” додају речи: „или ако је одбијао напад у објекту где има своје пребивалиште односно боравиште”. Овим законским решењем се не мења правни институт нужне одбране нити институт прекорачења границе нужне одбране већ се посебно установљава могућност ослобађања од казне ако је напад одбијан у објекту где учинилац има своје пребивалиште односно боравиште, јер то место треба да ужива већу заштиту.

Чланом 2. Предлога закона прописано је ступање на снагу овог закона.

IV АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА

Предложеном допуном Кривичног законика, законодавац шаље јасну поруку криминалцима да је држава на страни грађана и заштите њиховог физичког интегритета у њиховом дому и то искључиво у случају када су нападнути, а органи реда нису у могућности да им у том тренутку пруже правремену заштиту.

Доношење овог закона би допринело повећању генералне превенције, будући да би се смањила могућност да учиниоци калкулишу да им нико неће пружити отпор приликом у извршењу њихових незаконитих радњи.

Такође, доношење овог закона би допринело повећању правне сигурности зато што ће судије имати јасну одредницу приликом одлучивања у случајевима постојању прекорачења границе нужне одбране у случајевима противправног напада у домовима грађана.

V ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА ПРИМЕНУ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДБЕ КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА КОЈА

СЕ ДОПУЊУЈЕ

Члан 19.

Није кривично дело оно које је учињено у нужној одбрани.

Нужна је она одбрана која је неопходно потребна да учинилац од свог добра или добра другог одбије истовремен противправан напад.

Учиниоцу који је прекорачио границе нужне одбране може се казна ублажити. Ако је учинилац прекорачио границе нужне одбране услед јаке раздражености или препасти изазване нападом **ИЛИ АКО ЈЕ ОДБИЈАО НАПАД У ОБЈЕКТУ ГДЕ ИМА СВОЈЕ ПРЕБИВАЛИШТЕ ОДНОСНО БОРАВИШТЕ** може се и ослободити од казне.